

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ МЕХАНІКИ І МАТЕМАТИКИ
ім. Я. С. ПІДСТРИГАЧА

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої Ради ІППММ
ім. Я. С. Підстригача НАН України
від 9.01.2024 протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ІППММ
ім. Я. С. Підстригача НАН України
Роман КУШНІР

9.01.2024

ПОЛОЖЕННЯ ПРО УТВОРЕННЯ РАЗОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВЧЕНИХ
РАД ТА ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЙ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В ІНСТИТУТІ ПРИКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ
МЕХАНІКИ І МАТЕМАТИКИ ІМ. Я. С. ПІДСТРИГАЧА НАН УКРАЇНИ

1. Загальні положення

1.1. Положення про утворення разових спеціалізованих вчених рад та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії (далі – **Положення**) в Інституті прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України (далі – **Інституті**) розроблено на основі: Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»; Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»; Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

2. Виконання акредитованої освітньо-наукової програми

- 2.1. Після виконання акредитованої освітньо-наукової програми здобувач:
- отримує академічну довідку про виконання освітньо-наукової програми, оформлену за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України та висновок наукового керівника (керівників);
  - звертається з письмовою заявою до директора Інституту щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (додаток 2). До заяви додаються:
    - дисертація в друкованому та електронному вигляді;
    - копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертаційного дослідження;
    - академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
    - висновок наукового керівника (керівників).
- 2.2. Після розгляду подання за п. 2.1. Положення директор Інституту своїм розпорядженням доручає випусковій кафедрі провести розгляд дисертації,

наукових здобутків та результатів виконання освітньо-наукової програми, а також визначає терміни надання висновку. Термін надання висновку не може перевищувати 30 календарних днів від дати подання заяви здобувачем.

- 2.3. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні семінару наукового відділу, до якого прикріплено здобувача освіти для провадження наукової діяльності, або його науковий керівник, та профільного наукового семінару Інституту. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головою на відповідному семінарі. У структурному підрозділі зберігається протокол проведення цього засідання.
- 2.4. У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за здобувачем зберігається право на повторне звернення з письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми, якщо здобувач достроково відрахований з аспірантури за власною заявою.
- 2.5. Здобувач за наявності поважних причин (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо) за письмовою заявою має право на отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та проведення захисту дисертації в спеціалізованій разовій вченій раді протягом двох років після відрахування з аспірантури.
- 2.6. У разі отримання схвального висновку здобувач має право звернутися до Вченої ради з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради. До заяви додаються:
  - дисертація в друкованому та електронному вигляді;

- копії наукових публікацій, в яких висвітлено результати дисертаційного дослідження;
- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- заява-згода на розміщення роботи на сайті та репозитарії, погоджена керівником наукового відділу.

3. Формування разових спеціалізованих вчених рад та регламентні попередні заходи щодо захисту дисертаційної роботи

- 3.1. У разі звернення здобувача до Вченої ради Інституту, структурний підрозділ, який надавав висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації подає на ім'я голови Вченої ради Інституту службову записку із пропозицією складу разової спеціалізованої вченої ради. До службової записки додаються відомості про членів спеціалізованої вченої ради та їхня згода.
- 3.2. Разова спеціалізована вчена рада не пізніше двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб - голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів (або голови разової ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів). Під час розгляду складу разової спеціалізованої вченої ради враховуються вимоги до її членів, визначені відповідною Постановою Кабінету міністрів України, а також відповідність їхнього наукового доробку тематиці дослідження здобувача.
- 3.3. Рішення Вченої ради Інституту про утворення разової спеціалізованої вченої ради затверджується наказом директора Інституту.
- 3.4. У разі позитивного рішення Вченої ради здобувач протягом двох робочих днів від дати засідання Вченої ради подає вченому секретареві Інституту:
  - витяг з протоколу засідання Вченої ради Інституту;

- висновок наукового керівника (керівників);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- дисертацію в друкованому вигляді із підписом здобувачем на титульній сторінці;
- електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), (надсилається на електронну пошту adm@iapmm.lviv.ua);
- анотацію до дисертації в електронному вигляді у форматі .DOC та .PDF (надсилається на електронну пошту adm@iapmm.lviv.ua);
- довідку про оригінальність тексту дисертації;
- відомості про членів спеціалізованої вченої ради;
- відомості про наукові публікації здобувача в електронному вигляді у форматі .DOC (надсилається на електронну пошту adm@iapmm.lviv.ua);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (сканкопія надсилається на електронну пошту adm@iapmm.lviv.ua).

3.5. Упродовж п'яти робочих днів з дати наказу про затвердження рішення про утворення разової спеціалізованої вченої ради випускова кафедра:

- оприлюднює з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації на своєму офіційному веб-сайті електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), та інформацію про склад разової ради, посилання на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації;

- вносить інформацію про утворення разової спеціалізованої вченої ради до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
- передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки закладу;
- подає електронний примірник дисертації до державної наукової установи “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, а також до локального репозитарію Інституту.

3.5. Інформація про утворення разової ради вважається оприлюдненою з дня її внесення до інформаційної системи. У разі виявлення Міністерством освіти і науки України порушень Порядку присудження ступеня доктора філософії, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової спеціалізованої вченої ради своїх обов’язків, протягом місяця з дня оприлюднення складу разової спеціалізованої вченої ради, зміни до її складу повторно розглядаються на найближчому засіданні Вченої ради Інституту, а інформація про новий склад ради вноситься до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

3.6. Вчений секретар передає для голови разової спеціалізованої вченої ради отримані від здобувача:

- електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладанням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), (надсилається на електронну пошту);
- довідку про оригінальність тексту дисертації;
- копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації.

3.7. Голова разової спеціалізованої вченої ради передає дисертацію, копії наукових публікацій, зараховані за її темою та звіт подібності для вивчення рецензентам та офіційним опонентам.

3.8. Упродовж 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової спеціалізованої вченої ради кожен рецензент подає разовій спеціалізованій вченій раді рецензію, а кожен офіційний опонент – відгук, в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Також зазначається дотримання здобувачем академічної доброчесності. Рецензенти і офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток установ за основним місцем роботи, а також електронну копію підписаної та завіреної печаткою закладу освіти за основним місцем роботи рецензію/відгук у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента/опонента, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), (надсилається на електронну пошту adm@iapmm.lviv.ua). У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений термін або подання з порушенням встановленого терміну голова разової спеціалізованої вченої ради ініціює перед ученою радою Інституту питання щодо заміни відповідного члена разової спеціалізованої вченої ради.

3.9. Упродовж трьох робочих днів з дня надходження до разової спеціалізованої вченої ради останньої рецензії (відгуку):

3.9.1. Разова спеціалізована вчена рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше, ніж через два тижні та не пізніше, ніж через чотири тижні з дня надходження до разової спеціалізованої вченої ради останньої рецензії (відгуку);

- 3.9.2. Голова разової спеціалізованої вченої ради подає на ім'я керівника Наукового відділу: витяг з протоколу засідання разової спеціалізованої вченої ради з інформацією про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації здобувача, а також електронні копії рецензій та відгуків у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу);
- 3.9.3. Голова разової спеціалізованої вченої ради офіційно інформує здобувача про призначений час та місце захисту, а також надає йому для ознайомлення копії рецензій та відгуків, які надійшли до разової спеціалізованої вченої ради;
- 3.9.4. Керівник наукового відділу готує наказ про призначення дати, часу та місця публічного захисту дисертації;
- 3.9.5. Відділ аспірантури вносить інформацію про дату та місце захисту в інформаційну систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також оприлюднює на офіційному веб-сайті Інституту інформацію про час та місце проведення захисту дисертації та розміщує електронні версії рецензій та відгуків, враховуючи при цьому вимоги законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

4. Функціонування разових спеціалізованих вчених під час захисту дисертаційної роботи

- 4.1. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, яке вважається правомочним за умови участі в ньому повного складу разової спеціалізованої вченої ради. Члени разової спеціалізованої вченої ради та/або здобувач можуть брати участь у

засіданні разової спеціалізованої вченої ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу.

- 4.2. Відділ аспірантури забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на сторінці разової спеціалізованої вченої ради. Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинні бути достатніми для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами здобувача та членів разової спеціалізованої вченої ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів разової спеціалізованої вченої ради.
- 4.3. Засідання разової спеціалізованої вченої ради для проведення публічного захисту дисертації проводиться державною мовою за такою процедурою:
- голова разової спеціалізованої вченої ради інформує її членів про формат проведення захисту (наживо чи онлайн) та згідно з даними реєстраційної картки присутності членів разової спеціалізованої вченої про правомочність засідання і за наявності кворуму відкриває засідання;
  - голова разової спеціалізованої вченої ради інформує про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам, оголошує тему дисертації, спеціальність, наукового керівника, структурний підрозділ, де виконана робота, висновок підрозділу, кількість наукових публікацій, коротку біографічну довідку про здобувача, зокрема його освіту;
  - здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані в усній чи письмовій формі;
  - рецензенти та офіційні опоненти оголошують основні положення їхніх рецензій та відгуків;
  - здобувач відповідає на зауваження, які містяться у рецензіях рецензентів, відгуках офіційних опонентів;
  - якщо до Інституту, не пізніше ніж за три робочих дні до захисту, надійшли звернення інших осіб з оцінкою дисертації, то Голова разової

спеціалізованої вченої ради озвучує їх, а здобувач надає відповіді на зауваження;

- обговорюється дисертаційна робота здобувача та рішення разової спеціалізованої вченої ради щодо присудження ступеня доктора філософії;
- разова спеціалізована вчена рада приймає рішення відкритим голосуванням;
- голова разової спеціалізованої вченої ради оголошує результати голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як чотири члени разової спеціалізованої вченої ради).

4.4. У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати, повідомляючи про це відділ аспірантури службовою запискою за підписом голови разової спеціалізованої вченої ради. Упродовж трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації Інститут оприлюднює на офіційній сторінці інформацію про нові дату, час і місце проведення захисту дисертації та вносить зміни до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

4.5. За результатами голосування оформлюється рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України. Рішення, підписується головою разової спеціалізованої вченої ради та скріплюється печаткою Інституту. В рішенні разової обов'язково зазначаються результати голосування членів разової спеціалізованої вченої ради. Член разової ради має право письмово викласти окрему думку, в якій зазначити зауваження щодо дисертації, зокрема щодо дотримання здобувачем академічної доброчесності та/або

щодо процедури захисту дисертації. Окрема думка додається до рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії і є його невід'ємною частиною. Невід'ємною частиною рішення є також відеозапис трансляції захисту дисертації, на який накладається електронна печатка закладу, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

4.6. Після прийняття разовою радою рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії:

4.6.1. Голова разової спеціалізованої вченої ради подає на ім'я директора службову записку, в якій інформує про рішення разової спеціалізованої вченої ради. До службової записки додається електронна скан-копія рішення разової спеціалізованої вченої ради.

4.6.2. Відділ аспірантури протягом трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на своєму офіційному веб-сайті НаУОА з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації; протягом п'яти робочих днів подає інформацію про результати захисту дисертації до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

4.7. На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії Інститут не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації видає наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка. Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації було виявлено порушення встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації або до Інституту надійшло повідомлення про таке порушення, наказ директора Інституту про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі прийняття вченою радою рішення про залишення рішення разової ради в силі. Рішення разової ради про

присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу про видачу диплома доктора філософії.

- 4.8. Протягом десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії науковий відділ додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці Інституту.
- 4.9. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додається до особової справи здобувача, яка зберігається відповідно до законодавства. Дисертація (разом з активним посиланням на неї в інформаційній системі), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, відеозапис трансляції захисту дисертації, оприлюднені закладом з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, повинні бути доступними для вільного перегляду не менш як шість місяців з дати набрання чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.
- 4.10. Скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку із порушенням процедури захисту дисертації здійснюється відповідно до пунктів 36-52 Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».
- 4.11. Видатки, пов'язані з проведенням атестації здобувача, у тому числі з оплатою роботи офіційних опонентів, здійснюються Інституту за рахунок джерел, з яких здійснюється підготовка здобувача. У разі повторного подання дисертації до захисту та проходження атестації видатки, пов'язані

з проведенням атестації здобувача, здійснюються ним за рахунок власних коштів або коштів фізичних, юридичних осіб.

5. Прикінцеве положення

- 5.1 Усі зміни та доповнення до даного Положення вносяться випусковою кафедрою, розглядаються Вченою радою Інституту в установленому порядку та затверджується директором Інституту.